

Cemal - i Hikmiye - i
Talmak

Kütüphane

73-6104

1358

T.B.M.M

DDC:
YER: 73-6104
YIL:
CLT:
KSM:
KOP:
DEM: 73-11803

KÜTÜPHANESİ

کتابخانه ابوالضیا

جل حکیمه تلاق

184

مترجمی
اندای وزرادن

مؤلفی
فرانسز منشیزی

فنون

یوسف کامل پاشا

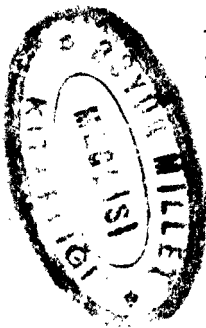
طبعة ثالثة

معارف نظارتك رخصتیه

قسطنطینه

۱۳۰۷

مطبعة ابوالضیا

B. M. M.
Kitaplığı
Es No: 1947. 2139
Remiz: 6. d. 1358

یوسف کامل پاشا

جمل حکیمہ تلاق

انسان کامل چو جگر کی آلاشلی البسہ دن
ذوقیاب اولیوب بومقوله شیر کندوسنی مشغول
ایتملی وداًماً بزرگان طریق ادب مسلکته سالک
وہوا و ہوسنه غلبہ ایلہ نفسنه مالک اولمیلدر . زیرا
نسا کی کندوسنی زیب وزینتہ فریقته ایدن آدم
صاحب شرف ستایشنه سزاوار اولیوب مفخرت
ذاتیہ انسانیه آنجق مشقتی اختیار و تن پرورلکی
مردود نظر اعتبار ایدنلره مخصوصدر .

حیلہ کارلرک صورت ظاہرہ دہ خوش آیندہ
وحلاوتما و حقیقتدہ ازہار چنزار آلتدہ سورینور

ماره‌لاهل فشان قیلندن اولان افادات و تأمیناته
سهل الاغفال اولان حالت شبات بلاسیله
اینانیموب خیر خواهانک نصایح و اخطاراتی هر-
نه قدر اول امرده طبیعته خوش کلز ایسه‌ده گوش
هوش ایله اصفا اولمیدر .

انسان خطاسنی حس ایتدکن صکره تکرار
اوخطایی ارتکاب ایتماک اوزره متیقظانه و معتد-
لانه حرکت ایتسی کندوسنه سرمایه سعادت
کافیدر، لکن بوخطانک موجب اولدینی مخاطره‌دن
خلاص اولدقن صکره ینه احتیاطسزلک حالنک
عودتی فسادر . بر حادته نک وقوعدن مقدم
علاجنی دوشنوب احتراز ایلک و قضایه اوغراند-
ینی تقدیرده بیهوده تلاش ایتیموب مقاومت و غیرت
کوسترمک لازمدر .

جالس مسند حکومت اولنلر زیر دستانلرینی
والد ولدی وُولد والدی سورجه سنه سووب
وکندوسنی سودیرمکه ورفعت و ثروت وراحتلری
آنجق کندوسایه سنده حصول بولش اولدیغنی
سویلتدیرمکه تقید واعتنا ایتملدرلر .

بر حکمدار معدلتشعار اوقات وساعات
مخصوصده اولادی گبی سومسی لازم اولان
رعایاسنک شکر وشکایتی استماع ایتملی و ممالک
سائر احواله اطلاع ایچون اجانب ایله کورشملی
و دیوان مخصوصده کوندزلری امور عامه ایله اوغرا-
شوب ، کیجه لری دخی مجلسنه قبول ایلدیکی ادبا
و حکما ایله سویلشمیلدر .

کسب علم وکالی هوای نفسانییه تقدیم ایدنلر
نه محترم آدملردر ، که بر حال طاقتفرسایه

اوغرادقلرنده کندولرینی سرمایة معلومات
مکنسبلریله اگلندیررلر .

حکمدارلر هر شئی کندو کوزلری وقولا-
قلریله مشاهده واستماع ممکن اوله میوب، قرینلری
ال و آباق و کوز و قولاق منزله سنده در . فقط
بونلردن بعضیلری ظاهراً ولی نعتلرینه محب و باطناً
فوائد شخصیلری حصوله مکب اولدقلرندن بعضاً
خلاف واقع عرض و انهارلی اوزرینه معامله
جور و غدر وقوع بوله جفی جهتله حکمدارلره
گوره سوء قریندن زیاده اجتناب لازمدر .

محروم فضائل انسانیه و مغلوب رذائل نفسانیه
اولان اولادک بعضاً خطای باغبان ایله فدان
نورسیده قطع و بریده قلندینی گی، مقراص اجل
جل حیاتلرینی قطع ایتک اولادر . باغ خاندانده

یتشور اومقوله تازہ فدائک ہر درلو تربیہ
امالہ سی آسان اولدیغندن، کاسہ لیسان و خوش
آمد کویانک شر و مضر تلرندن محافظہ سیلہ اخلاق
حمیدہ و اوصاف پسندیدہ تحصیل ایللرینہ اعتنا
اولتملیدر .

ساحل دریادہ واقع تجارتگاہ اولان شہر لریک
سکانی ملت واحده یه مخصوص اولیوب ہر مملکت
وہر ملتدن مشاہیر تجار ذی اقتدار درونندہ
مقیم مرسای واسعی اموال تجارتی حامل سفائلہ
و مغازہ و دکانلری بلاد بعیدہ دن گتوریلور
و اورادن دیار آخرہ گتوریلور امتعہ متنوعہ ایلہ
مالا مال اوللی و گمیلری سواحل بحر محیطی دور
ایدرک ذہب و فضہ و بہارات واجناس حیوانات
جلیلہ تجارت ایتلمیدر . و اہالیسی بلاد ساحلیہ
رومستان مثللو اسکله باشلرنده استماع حوادث

ایچون اضاعه اوقات ایدن تنبل آدملره بگز میوب
هرکس کار واکتسابنه ودفاتر و حسابنه دقت
ونساسی پشم وپنبه وحریردن اقمشه نادیده
و پسندیده ایشلیدرک هربر فردی بیهوده اضاعه
وقت ایتمکدن حذر و مجانبت ایتملیدر .

بومثللو معموریتک سبی، اهاالیسی سفان انشا-
سیله دریایی کز مک و ممالک بعیده احواله کسب
اطلاع ایله برابر هنرور و کار گذار و متحد الافکار
و اراده امور بیتیده ماهر و زوار و تجاره اکرام
و احتماده بی قصور اولملرندن نشأت ایدر .

مملتک معمور اولسنی استیان حکمدارمرسای
امنیت و سلامتده طائفه تجارک تسهیل دادوستادینه
معاونت و ملل مجاوره و سائر مه حرمت ایله بعضاً
وقوع بولان حالات متقاضیه لرندن تغافل و عداوتلرینی

دعوت ایدن کبر و غروردن مجانبت ایدرک
 اخلال نظام بلد و اموال ناسه مدید ایدنری
 سیاست و تأدیب و صناعت و زراعت اہالی مملکتی
 ترغیب ایله مضرت عمومیه سی مسلم و باعث فساد
 مزاج بنی آدم اولان علت سفاهتدن و مداخله
 ماده تجارتدن صاقنور و اردات معینہ بی لزوم
 حقیقیسنه گوره صرف وادارہ دقت و اعتنا
 بادی حصول ثروت و غنا اولور . چونکہ اساس
 رفاه و راحت اولان ماده تجارت ماء جاریہ شبیه
 اولوب ، بیوکلا بالذات قارشده قلمرنده مجرای
 طبعیسنندن چیقاروب کندولری منتفع اولہ میہ ۔
 جقلمرنندن بشقہ اہالی محروم و محزون و داخل
 حکومتملرنندن رفته رفته تجارتک آمد شدی کیله رک
 همجواری بولنان ملت و حکومتملری ممنون ایتمش
 اولورلر ،

اجانب و اقاربدن ترسان اولان حکمدار لیماه
کیروب چیقان سفاسنک اعدادینی و اصحابنک
مملکت و آدینی و امتعهنک جنس و مقدار و بهاسنی
و تجارتک سرمایه یسار و غناسنی یتلک و درلو درلو
بهانه لر ایله ویرگولرینی آرتروب کندوسی تجارت
و بوجهته سربستی بیع و شرایی لکهدار خسارت
ایتمک استدیگندن یوماً فیوماً طائفه تجارت اول
مملکتک طریقنی اونودوب سربست تجارت
و راحت ایده جکلی ستملرده اخذ و اعطایه رغبت
ایدرلر . و تجارتگاه اولان بر مملکت بوجهته
تمامی سکان روی زمیندن ویرگو آلق قابل ایکن
حرکات مشروحهیه مبنی اسباب ثروت و سامانندن
تهی قالور .

بر مملکتده، کراستهسی انشای سفینهیه
الویریشلی اورمانلر موجود اولدینی حالدله ازمئه

معینہ قطع و مہمار و تہجار و سائر ایشہ یرارلرہ اعتبار
اولئدینی تقدیرده ارباب حرف و صنایع پیدرپی
وارد و مجتمع اولہ جفتدن، ہر برینہ دکرینہ کورہ
تعیین مرتبات و بر طرفدن یتشدیریلان قبودانلر
ایلہ امور ترسانہدہ استخدام اولئانلر حقندہ
مکافات اولئوب مدت خدمات و حیاتلرنندہ
کندولری و بعد وفاتہم اولاد و عیاللری بالغہ مابلغ
کچدیریلور و ایچلرنندن خستہ اولئلرینہ باقدیریلور
ایسہ کال امنیت بال و آسایش حال ایلہ بحار
بعیدہ یہ عزیمت و چوجقلرینہ کورہک چکمک
و خللاط بوکمک و شورش دریادن خوف ایتمامک
اسبانچی ارانہ و تعلیمہ ہوس و رغبت ایتملری سبب
خواہش صغار و کبار و اعظم مدار آبادانی و اقتدار
اولور . بر حکومت مستقلہدہ یالکتر اطاعت زیر
دستان حصول مطلب و مرامہ کافی اولیوب بو
عالمہ ہرکس منافع شخصیہ سی آرزوسیلہ صنعت

و خدمته هوس ایده گلدیگندن، دائماً محبت قلوب
عالمی اجتلاب حکومتك معموریت و رفتمته اعظم
اسباب اوله گلمشدر .

بعض حالاتده دروغ مصلحت آمیز رهین
جواز اوله بیلور ایسه ده، علی العموم یالان نزد خداده
مردود و مرتکبی منفور و مطرود در . طریق
استقامتدن قبول انحراف ایله ارتکاب کذب
و خلاف ، دنیا و آخرتده باعث بشیمانی و خجالت
و بادئ انواع و خامت و نکبتدر . انسان دائماً
مستلزم فوز و نجات اولان صدق و استقامتدن
آیرلیوب ، فرضا بو یولده فدای نفس ایتک بیله
لازم کلسه ابنای جنسنه موجب عبرت اولمق
اوزره اعراض ایتملیدر .

اشعه عالم افروز آفتابك كافه موجوداته جلا

بخشای فیض ظهور اولدینی مثللو ، انوار مقدّسه
 الهیه نك عقول انسانیه اوزرینه لطف تأثیری
 اوله رق بونور حقیقی یی بصر بصیرتله گور میانلری
 نابینای مادر زاد کجی حقایق اشیایه اطلاعدن غافل
 اوله رق، گوردکلری اوهم خیالات دائره سنده
 هائم وحیران وظل زائل قیلندن اولان حظوظات
 شهوات نفسانیه شرابیله سکران و سرگردان
 اولدقلر قلرندن انسان اطلاقنه شایان اولمیوب اصل
 انسان کامل انهار عقول بشریه بحر محیط ذات
 احدیتدن منشعب و دونوب طولاشوب اورایه
 محتجب اولدیفنی ادراک ایله افکار خیریه یی قلوب
 عبادینه الهام و افعال سیئیه یی تصور و اجراده
 مؤاخذه و اتهام ایدن حضرت مالک الملک و الملکوتک
 کمال عزت و عظمتته علم و وقوفی محیط و شامل
 اولنلردر .

رفاه و سعادت حال استحصالی آرزو سنده
اولان اقوام، مکلف و مطلا دوشمه لی حانه لر، مصر-
فلی دوگونلر؛ صرمله لی اوروبه لر، و نفیس طعاملر
و زیاده عیش و عشرت لر و لزومسز بنالرك منعيله
تعلیم و تربیه اطفال امور مهمه سیله اشتغال
و مصائب و مخاطراته مقاومت و کسب شرف نفسه
و محافظه صحت وجوده رغبت اتحاد دوستانه و سر-
بستی ادیبانه یه رعایت و بلای راحت پرستی و تنپرو ریدن
مباعدت ایله دائماً حکم فانونه انقیاد و جناب حق دن
خوف و خشیتی اعتیاد ایدر لر .

ودیمه جناب باری اولان برایا اوزرینه
اجرای نفوذ و اقتدار ایدن حکمدار هوشیار مجرد
آسایش و امنیت خلقه خدمت حکمتنه مبنی حاکم
اولدیفنی بیلهرک ، منافع عمومیه یی استلزام ایدر
مصالح و اموری ترویجیه راغب و تشنت قلوب ناسه

سبب ویرر مواردن بجانب اولوب ، ذاتنده احکام
عدلیۃ قانونه انقیاد و عادتدن زیاده حشمت و کلفتدن
استغنائی پیشنهاد ایله داخلأ تأسیس بینان عدل
وداد و خارجاً دفع صولۃ اعدایه تشمیر ساعد
اجتهاد ایتملیدر .

مصلح عبادک تسویه سیچون تشکیل اولغش
مجالس اعضاسی یاشلی باشلی ، آق صاجلی عقل
وشعوری مسلم ، مختبر احوال امم اولسی امر اهم
اولوب ، بونلر صره سیله قاعد و افکار ثاقبه و آرای
صابهده متحد تجربه امورده یگانه ، طور و مشوار
و تمکین و قارده منتخب زمانه ، اغراض دنیویهدن
آزاده و صاف ، اصابت رأی و تدیرده مهارتتری
تسلیم کرده اهل انصاف ، نور شعور گوزلرنده
عیان ، پرتو حکمت یوزلرنده نمایان اولوب ، بری
سویلر ایکن ماعداسی استماع و نهایت مذاکرده

رایلی اجتماعی ایدر ذواتدن مرکب و مجلسلری
جای حرمت و ادب اولمیدر .

﴿۵﴾

فصل دعاوی عامه کار فرمایان جهانبانه
مخصوص اولیوب حقیقه حاکم عادل مقتضای
قانون معتدلر .

﴿۶﴾

دنیا ده الّه زیاده سربست آدم . استر ایسه عبد
مملوک اولسون، وقنی دیار و مسلکده بولنور ایسه
بولسون جناب حقندن خوف ایله خلقک
قورقوسندن و آرزو و تقاضای نفسندن سالم
اولوبده عقلی مقتضاسنه موافقت ایلاندر .

﴿۷﴾

امور خربیهیه وقوفی اولیوب یالکز ایشه
یرار چنک ازما جنرالدره مالک اولان حکمدار

یالکز حرب آشنا اولان حکمداره ترجیح اولنور.
 زیرا دائماً حرب ایله اشتغال ایدن حکمدار دائره
 حکومتک توسیعنی و شان سلطنتک ترفیعنی آرزو
 ایدر ایسهده، حروب مدیده تجارت و صنایعک
 کیرولیوب نیجه نیجه عساکر و خزائنک تلفنی
 و بو وجهله ملک و ملتک خرابنی موجب اولدینی
 امور مجربیه و مسله دندر .

حکمدار جنگاور تر لاسنی صاقوب قوکشوسنک
 ملکنه مدید تعدی ایله عاقبت مرزوع و محصولدن
 منفعت کوره میدرک متضرر اولان آدم گبی، حرباً
 آورده دست اغتصاب ایلدیگی قدر ملک و ملتنی
 تخریب ایدر . بالعکس حکمدار آشتی پرورک
 ممالک و سکنه سی معمور و آباد و صدق وعد
 و عهدنده ثباتی مناسبتیه حقنده همجوارینک خلوص
 و محبتی مزداد اولوب، بعض متیکبر و طمعکار حکومت

ایله بیننده محاربه وقوعی تقدیرنده دخی محب ومتفق
بولسانلر معاونت و عدوی متعدینک کسر انق
وقهرینه مباشرت ایده جکارندن، جهانگیرک
سوداسنده اولان مهزم ومتضرر وحکمدار آشتی
شعار مسرور ومفتخر اولوب مصالح داخلهسی
خلقی زراعت وصنعت ترغیب وسفاهته میلدن
ترهیب ایدن قوانین معقولهسی دلالتیه وقتاً فوقتاً
ایرولیهرك، هیئت دولتی جهان وجهانیانه نمونه نمای
آسایش وسایه معدلت وایهسنده ثمرات صلح
وصلاحدن تبعهسی متعیش اولوب، بولندقلری
راحت وحریتک قدر وقیمتی درك واذعان وَاغور
وطن وملكترلنده فدای سروجان ایدرلر .

کنجملرك مستعد اغفال حرص و آز اولدینی
مثللو تجربه لری دخی آز اوله جفندن، هنوز سنلری
کماله وارمیش اولنلرك سرکارده استخدای نامناسب

اولدیغندن، بومقوله لرك صفات انتخابیه سی میدان
محاربه ده قوه بدنیه وعقلیه ايله دشمنه غلبه ایتسنه
ودائرة محدوده قانونیه نك داخلنده حرکت ایتسنه
حصر اولخیوب شهوات نفسانیسنه غلبه ايله دائماً
احکام قانونیه یی اجراده فعلی قولندن قوی کسه یی
آرایوب بولوب تقویض امور ایتلیدر .

یالکز تیر وشمشیرایله میدان دار وکیره دکل
فقر وفاقه کبی خصم جانخراشه گوکس گرمش
و طریق مداهنه ايله آچه قایمقدن قاجوب عرق
جبینی ايله تحصیل معیشت یولنه سلوک ایتمش
واولادینك بیله تربیه لیسنه مکافات و خیرسزینه
مجازات ایلش اولان ذات مسند ریاسته الیق
واحرادر .

عشق و محبت بادی نظرده معصوم و محبوب
 و غایتله محبوب القلوب بر طفل مثابه‌سند اولوب،
 فقط بونی نواخته دست اعزاز ایدنلر شم بوی
 سم و درکنار محبت و اعتبار ایلدیلرک بیت
 معمر قلبی خرابه هم و غم اولوب، کچمشده
 ایتدیگی و یاخود آتیده ایده جگی غدر و جورلرینی
 یاد و تصور ایله زهرخند و اهانت ایده بیله جگی انسانه
 تقرب و تلاعبدن نشئه‌مند اولور .

محایب، دلستان و ظریف و دل هوا مائلک
 ایتدیگی حالت و صورتده نازک و لطیف اولدقلرندن
 انسان کندینی ادب و تربیه به محبت ایدیور ظنیله
 قایلوب فضائل ذاتیه‌سنی تلف و آتش حرصی
 منطقی اولنجه خطا ایتدیگنه تأسف ایدر .

انسان عالمده شویله بویله حاللره و عشق یوزندن
 رنگارنگ نیرنک و آللره اوغرایه کاشدردیو بریسی
 نقل و روایت ایلمسه ایشیدنلر حکایه و افسانه در دیو
 عبرت آلامق اکثریا عادت اولوب، بر آدم نفسنده
 تجربه امور ایتمکده بشقه حالت وارددر .

عقل و حکمت حساب و نصابنده کی اکلنجی
 هیچ بروقنده منع ایتیموب امور و مصالحله اشتغالدن
 یوریلان وجودی راحتلندیر مک ایچون ذوق و صفایه
 رخصت و یردیگنه و اتمام رؤیت مواد روزینه لذتی
 اوزرینه اولنان عیش و الفت عقل و ادراک انسانی
 پریشان و هم مشرب حیوان ایدن حرص و شهوت
 قیلندن دکلددر .

اصحاب قناعتدن اولان بر طائفه، ابنیه متینه و سیم
 و زر و مجوهرات و اقصیه لطیفه و اطعمه نفیسه و آلات

موسقی سوزلریله محاربات و فتوحات و انقلاباتدن
و حکومتلرینینده تسویه حدوده دأر منازعاتدن بحث
آچلسه او مقوله صنایع قوتیه یاییلان شیرلر زواندن
اولوب، سنده واردر بنده یوقدر، محاسده سیله طبایع
انسانیه یی افساد ایده جگندن، مضر در دیو رغبت
ایتموب، بوقدر لوازم کاذبه یه مانوس و اسیر اولندر
بزدن زیاده می یا شارلر و انسان بالنفس فانی دکلدرد
مدت عمر اوزونمیدر، که بربرلرینی تلفه تعجیل ایدرلر؟
اراضی موجوده کفایت ایتدیگندننی حدود نزارعه
قالقیشورلر؟ بز مکیلری استسه لر ترك ایدوب بشقه
یرده اکر بیجرز . انسان سائر انسانلره حاکم
اولوب، کمال عقل و عدل ایله حکومت ایتک مشکل
اولدیفندن، تمنی ایده جک شی دگل ایسه ده طرف
حقدن مأمور و یا خود التماس اهالی ایله مجبور
اولور ایسه ده قبول و بو ایکی صورتک غیری اهالی یی
اسیر و تخیب و لزومندن زیاده فیضان ایتش نهر

گبی اراضیٰ منبتہ بی تخریب ایتک دیمک اولہ جفندن
نکول ایتلیدر لر .

آلتون چیقارمق ایچون یرلری بوقدر درین
قازمق اقتضا ایتیموب یالکز حرائتله اکتفا اولنسه
دفع احتیاج ایدہ جک لوازمی حصرایله الہ کتورر .

بر آدم یوریہ جک آیاقلری وار ایکن ساقط -
الحرکہ اولوب ، اوتہ برو حرکنده معاونتہ محتاج
مگبی ، بعض کسان لوازم غیر ضروریہ تدارکی علتندن
کوتورم اولور لر .

کائناتک محیر عقول بشر اولان کمال جسامت
وعظمتنه نسبتله کرۂ ارض آب آلودہ برقبضہ
چامور واوزرنده اجتماع واحتشاد ایدن و بیوک
بیوک بلده لر و جسمیم جسمیم اردولر ودقیق دقیق

پولتیقلر تأسیس وتشکیل وایجاد ایدن نوع انسان
بر دانئه حقیر ایچون بری بریله چکیشور مور
قیلندندر .

صدق واستقامت وقداعت و مروت ایله متصف
اولان بر قوم طالب صلح وصلاح اولوبده پرده دار
قضا، دشمنلرینک بصر بصیرتی باغلیدرق، مخالفت
ایلدکلری حالده اولوجهله صلی سووب بقاسنی
رجا ایدن آدملرک حریده کمال درجه سسورت
و شدتلرینی گوره جکلری درکاردر .

رأس حدود اولان محللرده لزومندن زیاده
قلعهلر بنا ایتک همجوارلر مزده بویله استحکاملر
یاپسونده بری بریمزه تعدیه تصدی ایدلم دیمکدر، که
بونده مضرتدن ماعدادی ملحوظ اولمیوب، بومقوله
قلاع بعض وقوعات شدیددن زیر وزبر

اولہ کلدیگندن، جهانده امنیت و اعتبار ایدہ جک حصار
استوار حقانیت و همسایگان ایلہ حسن معاشرتدر .

خارجاً ارائہ سطوت و قدرت اولنق نیتیلہ
بر حرب نابجا و منفردانہ یہ طوتیلوب، داخلأ اضاعۃ
مبکت و قوت اولنمی تأسف اولنور موادنددر .

نوع بشر بر فاملیادن کوه صحرایہ یایلش
بر طاقم برادر و خواهر اولملریلہ مفخرت و عظمت
نامنہ حقد و رعونت اہراق دم محترمترینہ علت
اولدیغندن، بونی استلزام ایدن بر طاقم افکار
فاسدہدن صرف نظرلہ جملة متحد و یکوجود
و آزاده کشمکش بود و نبود اولملری موافق رضای
جناب رب و دود اولوب، بعضاً حربک لزومی
تقدیرندہ دخی وقوعنہ استعداد ویرمکدن اجتناب،
اعظم وظائف ارباب الباب بدر .

بیوکلر دائماً اطرافنی المش اولان مدهنلرک
الفاظ تعظیمیه و عبارات تفخیمیه لرینی استماعه
مألوف اولدقلرندن حضورلرنده بشقه صورتله
معامله دن خشنود اولزلر ايسه ده حضور محرمیتده
عرض ماده اهم ایدن بیغرض آدم نه قدر آجیق
سویلر ايسه اوقدر دقایق احواله وقوف واطلاع لری
شامل و بو طریقك غیريله، یعنی ایما وایهام صورتلر -
نده هر شیئی لایقيله آکلاملری مشکل اولور .

براردویه قومانده ایدن پرنسلرک حربدن
احترازی معایب عظیمه دن معدود اولغله میدان
محاربه ده بولنانلرک بعضیسی من غیر اقتضا مهورانه
نفسنی مهلکه یه القا و بعضیسی کنیدی شجیع گو -
سترمك فکریله طور و طرزنده قلب قوی وعقل
سدید صاحبی اولدیغنی ایما و بعضیسی وقت مصممدن
مقدم حرکت غیر مناسبه ایله اردویی اخلال

وافنا ایدر اولدقلرندن، جنگاور عاقل بویله حرکات
 مقدوحه دن احتراز و کندوسنی صاقور صورتده
 ایلرو وارمیگز دیو منع ایدنلر غیابنده قورقدی
 دیه جکلرندن ایجاب حقیقیسنده دگرینه کورمه
 سکونت و مکانتله یوریوب کسب فخر و امتیاز ایله
 حقنده کسه نك حسدینی دعوته سبب ویرمکدن
 اتقا و سائرلرینك وجوده کتوردیکی فتوحاتی
 قدری مرتبه سنجه مدح و ثنا ایدرک قدماي رؤسای
 عسکریه نك مجلسلرنده رأی و تدیردن دم اورمیوب
 آنلرک گورگیسی و تجربه سی حسیله کندوسنه
 اصول محاربه یی اوکرنملریچون عرض احتیاج
 وینلرینه القای نفاق ایده جک سوزلره قولاق
 اصمیوب حسن امتزاج ایلمسی اقتضا ایدر . و بعض
 مداهنلرک نه احتیاجگز واردر سز انلردن اعلا
 فن حرب و ضربه آشناسگز دیملرینه اعتماد ایتمایلدر .

حکمدار لرک مشهود اولان بعض رفتار
 نابھار لرینه تعجب اولناملیدر . چونکه اڭ عظیم-
 القدر اولان آدم ینه آدم اولدیغندن حسبالبشریه
 خطادن سالم وساده و هیچ بر حکومت بازئ هزار
 منصوبه شطرنج احتیالدن کاملاً آزاده اوله من .

بر حکمدار اعتماد ایلدیگی کسه لره بعضاً
 آلدانمش اینسه آنک یرنده بولمنسنی فرض ایدن
 قننی فیلسوف کندینی مداهندن محافظه ایده بیلور .
 نیجه نیجه حکمداران عاقل اغفال اولنیمهیم احتیاطیه
 الداندینی دفعاتله واقعدر . چونکه هیچ بر حکمدار
 منسترویه احتیاج وامنیتدن مستغنی اوله میوب، حاججا
 نصب اولسان شبابک حیل و فربه خارجدن
 مفردات حرکاته دقت ایدن خلق قسدر کسب
 وقوف ایلده میه جگی جهتله ، مصالح عامه و حکومت
 الویرشلی آدم تدارک و انتخابنده بک چوق زحمت

جکیلوب، بیوکلک دخی بر بیوکلک پرتوسزگی
 افعالی بیوکلک کوستردیگنندن، خلقک نظری دائماً
 بیوکلک آدمکلک اوزرنده کزیندرک تدقیقات عمیقہ
 ایله ذاتلرنده اولان خطایای صغیرہی نقایص
 کیرہدن عدايله «اوده انساندر خطامز اولمز» دیو
 انصاف ایتیوب سویلنورلر. بوتقدیرجه بر حکمدار
 نه قدر عاقل وفطین اولسه ینه انسان اولوب دائرة
 عقل وفضلی محدود و اطرافی منافع ذاتیهسنی
 دوشنور کسهلر ایله مسدود اولغله، آزادینی منبع
 استقامتی بوله میوب یا آرزوی مخصوص ویاخود
 وکلاسنگ سوء تدیر و غرض و حرصی دلالتله
 بعضاً خطاده ایده جگنندن، الک زیاده معتنا و ممتد
 اولان مدت حکومت بدایتدنبرو خلقک وجوده
 کتوردیکی خطیئاتی اصلاحه نسبتله پک قیصه
 مدت اولغله، ستم ناسدن آسوده اوله مز ایسهده
 عین انصاف ایله باقدقده یومیه عرض احتیاج

و اعتراضاتی تو کجیوب اصلاح اخلاقی قدرت
جناب خلاق جهانہ مخصوص اولان خلاق
مخالفة العلیقه حکم ایتک وظیفه و مشغله سنده
بولسان حکمدارانک شکایت حقاری درگار
و معذرت حقیقه لری عندالعقلا قرین اعتباردر .
رومستانده و سائر ممالک و بلدانده آراشدیرهلم
گورہلم خطاسز حکمدار کیمدر بک بیوک آدم
بیله اقتضای بشریت خطا ایتماک ممکن اولیسوب
آنحق خطاسنی اعتراف و اصلاحه سعی ایدن کسہ یه
بیوک ذاتدر دینلور. دائرہ خاصہ خلقت بشریہ نک
خارجنده انسان مکمل ارامنی اعتیاد ایله کسہ یی
بکخیان و اطوار مدوحہ یی تقلید ایتیمان نورسیدکان
حرکات خود سرانہدن بر عمیق الغور ضلالتہ
دوشدکلرندن ، انسان بو مہلکہدن نفسی تبعید
و ہر نہ قدر مرد مکمل دگل ایسہدہ بزرگان راه
ادبی تقلید ایتک شعار تربیہ و ادبدر .

بر مملکتده نه قدر نفوس واردر تعداد
اولوب، بونلردن نه مقداری چفتجیلگه الویره جک
واراضی موجوده اهالی معدوده بی ادارهیه
وبلاد اجنبیهیه ارسال و بیع اولنه جق انواع
محصولاتدن سنه معتدله ده نه مقدار شی ویره بیله جکدر
وهر طرفه آمدشدا یله مملکتک قوتی اثبات ایده جک
قاچ قطعه تجارت سفینه سی و نه قدر طائفه سی واردر
وبونلر قنی دیاره گیدوب نه جنس امتعه وذخائر
نقل ایتمکده درلر. بورالینک تحقیق اولنمسی واکثریا
حیله کارانه اعلان افلاس ایدن تجارک اوکلرینی
آلق ایچون ناظر ومأمور تعیینله بر تاجر دیگرک
اچمسنی قطعا تجارت (بختیه ده) قوللانموب بو مثللو
بخت وتجربه یولنه تجارتده کندوسرمایه سنک نصفی
قوللانمغله منفرداً تجارتی باشه چیقارمه یه جفی شیده
خللدن مصون قونطور اتویه ربط ایله مشارکته
مأذون وکافه تجار، کار ومصرفی ومصلحت ومباشرتی

حسابی ناظر و مأموره بیلدیرمکه مجبور و مدیون
 اولسی و تجارت علی الاطلاق سربست اولوب ایشنی
 ایلر ولدن و خارجدن داخله اسباب تجارت نافعیه یی
 جلب ایدن کسه لره اعتبار و اکرام قلمغسیله هر
 جانبدن اهالی کله رک، جذرومد دریاه شبیه اولان
 ماده تجارت بری بری آردنجه گلور امواج دریا کجی
 سیم وزری مملکته ادخال و ادراج و سربست سربست
 براوجدن اخراج ایتکله ادخالندن فائده عامه
 و اخراجاتک بدله برکت و ثروت تامه حاصل و هیئت
 مجسمه عدالت لیمان امانده هر کسک راحت و امنیتی
 آشاعت و بلاد بعیده تجارینه بالای حصاردن تحریک
 ایادی دعوت ایلدجه تجار شرقیه و غربیه دن پیایی
 کشتیران ظهور و لذتیاب منفعت عز و حضور اولور
 ذهب و فضنه دائر اشنای بیتیه شدید آساغ اولوب،
 حتی حکمدار خلق تلف و سرفدن منع و زجره
 سبب مؤثر اولوق اوزره مقام حکمداری یه اقتضا

ایلیه جک رتبه دن زیاده اسباب احتشامدن احتراز
ایتملی و هر کس حدیخی تجاوز ایتمک اوزره هر صنفه
مخصوص البسه و قیافتلر تعیین اولملیدر . وزیر
وزینت استعمال ایله لری آزعیب عد اولنان طائفه
نسایه بیه رخست واسعه ویرلیوب ، حوایج کاذبه
و غیر ضروریه تحصیل واعمالیه شتغال ایدن ارباب
صنایع و تجارت امور نافعه ده استخدام قلملیدر .

ترتیب مأ کولات و مساکن و مفروشات ماده
لرنده دخی انسانک بیوک لگی معافنای قوت وجود
ایدن اطعمه و اشربه گونا گون اکل و شر بنده اولیوب ،
حسن اداره امورنده و خلقک راحت و حضورنده
اولغله طعامک وجوده ضرر محض اولان اشتهای
ارترر تربیه لی قاریشیق شیردن ازاده و سلاسه تمیز
و سمیزات و خاص اتمک اولملیدر . و بومقوله ماده
اصول و نظام وضعیه دستور العمل طو تلمسنه تقید

وَاهتمام اولنمسی کافی اولیوب، حکمدار اولان ذات
مقتضاسیله عامل اولدجه قطعاً تأیری وَفائدهسی
کوريله مز .

موسقی عقول بشریه یی تأثیر باده دن زیاده
باده ویردیگندن، بونک معابده اوقونور نعوت
الهییه وَ محاربه لرده اثبات مردانکی و ثبات ایلان
پهلوانانک مدحیه سنه حصر اولنمسی مناسب اولور.

هر عائله نك كثر و قلتنه گوره مخصوص
مودلر موجبنجه اوطدلی اوافق فاصله لی بر
سالونی وَ دهلیزلی آت مصرفله اداره اولنور متین
و مستحکم خانه لر بنا وَ مقدّما کیف مایشا انشا
اولنسان خانه لردن اول وجهله یگیدن یاییلان
خانه لرك دهرا راحت و محکم اولدینی جمله یه اراّه
و اثبات اولنملی وَ نقش و رسم وَ نحت صنعتلرنده

دخی آنجق وطن اوغورنده بیوک خدمت ایتمش
اوللرک ابقای نامی خدمتلرند بولنق اوزره
اذکیادن بر مقدار کسان بو صنعتلر ایله اشتغاله
تشویق و آت و عربه، قوشی محللریله ریاضت
وعافیت بدنییه ایجاب ایدن واسع اویون و یارش
میدانلری تنظیم قلملیدر . و بلاد بعیده دن گلور
و غالی بهارلر ساتیلور اقشە زرتاری و مصور
و منقش اوانی سیم وزری و بهارات و عرق
واکسیری یساغ ایله مفروشاتک پک چوق
طیانور صورتده قوی و ساده اولسی حقنده تدابیر
لازمه نك اتخا ذیله فقردن شکایت ایدن بعض
شهرلر اهالیسنه لزومدن زیاده نه قدر اشیایه مالک
اولدقلرینی حس ایتدیرملیدر .

دوام صلی آرزو ایدن حکمدارک دأما
جنگه مهیا بولنمی اقتضا ایده جگندن، آلات

وادوات حربیه نك مكمل ومنتظم حالده بولندیرلمسنه
 غیرت و اقدام اولنمایدیر . بناءً علیه تیمور و تونج
 و بولاد اذابه و اعمال ایدن استادلری طویلندیروب،
 روزولیاں فرونلر و وولقانلر مثالی اشعال و لوازم
 ترسانه دخی اکال اولنمایدیر . قابل زراعت
 اولان اراضینک بعض محللری نفوسجه قلت و عدم
 غیرتدن ناشی بالکلیه متروک اولدینی و یا خود
 کرکی گبی حرائت اولنمیدینی حالده او مقوله
 اراضی معطله شهرده زائد عن الزوم بولنان ارباب
 حرفه تقسیم و محصولاتدن قدر مناسب شی
 ویرملک شرطیه همجوار بولنان مملکتلردن جلب
 اولنه جق ایشجیلره دخی یرلر و یریلهرک اسکان
 و ایوا اولنمایدیر . و بوجهله اراضی خالیه آز وقت
 ظرفده معمور و تزوج ایتمک استیوب عدم قدرتی
 مانع اولنلرک ویرگولری تخفیف ایله امر تزوج
 و تناسل ممکن مرتبه تزویج و هرکسک مقابله سعی

و خدمت لرنده خاك پاك ايدہ جكي مكافادن
 جملہ سی متعیش و مسرور اولوب چو جقلر كوچك
 ياشلرندن فامليالرينه امداده باشليہرق اڭ اوفقلری
 قيرلرده قوزيلری، دها بيوكلری طاغلرده قيو نلری
 و دها ياشليلىرى بابالريله برابر ترلارده چفتلری
 رعى و اداره ايدرك، خانہ لرنده قاريلری زوجيله
 چو جقلرينه حيوانلردن چيقاردقلری سوددن
 آشلر و يورغون كلوب ايضوب راحت ايتلمريحون
 آشلر حاضرليه جقلرندن، چوبانلر دودكلری
 اللرنده تركيلر سويله يرك، و جفتجيلر صبانلريله
 بوينى ايكي طرفه ساللار و آغر آغر آياق آتار
 يورغون او كوزلرينى سورہ رك كلدكلرنده، آتشك
 قارشوسنه صبر و صلابت، پشوردكلری كستانه لردن
 و يازدن حفظ اولنان ميوه لردن يرلر و غم فردادن
 آزاده خاطر طاتلى اويخوي بكلر لر .

بر مملکتده یکی اسکان اولنان اهالی چالشقمده
 اهمال ایلدکلری تقدیرده بعض حکمدارانک
 یابدقیرینک عکسنى یایلدیرلر شویلهکه : آنلر تبعهیه
 بالغاً مابلغ ویرکوطرخندن بشقمشی دوشمدکلرندن
 و ویرگونک آغزینی دخی رغبت ورواج ایله وقت
 وزماننده صاهیم دیو اشیای نفیسه یتشدرمکه
 سعی ایدن کسان جابکدستان اوزرینه یوکلندکلرندن
 چالیشانلرکده چالشیمانلرگی رخاوت و فقر ومسکنت
 یولنی طوته کلدکلری اسکیدن بزو بر فنا عادت
 اولدیغندن، ویرکویی حسابنده وایجابی حالنده تجربیمی
 دخی نصابنده وضع وتعیین ایله ایشنده اهمال
 ایدنلر وقت حربده موقعی ترک ایدن نفرات عسکریه
 مثللو کرفتار جزا و غیرت و همتملی طاقلری اعتبار
 والتفاتنه سزا قلمغله جمله چالیشوب صاحب ثروت
 وسامان و زمان آسایشده جدلرندن ارنأ انتقال
 ایدن اموالک تصرفدن زیاده بوصورت مورث

مزیت اوله جفتدن ، ایادی فقراده بولنان صبانک
 وطنی محافظه ایده جک شجعه انک دست ظفر پیوستلرینه
 انتقال ایلدیگی گوریلهرک، طائفه زراع انظار
 ناسده مظهر توقیر و رعایت اولوب، طاغیر باغیرایله
 آباد و صحرا لر یالیزی بغدای باشلرندن برکتتمای
 وقت حصاد اولمسیله چوبانلرک سوریلری قورددن
 قورقوب چایر اوزرنده اوتلدقلری وقتلرده
 کیفلرندن چالدقلری قواللر و اوقودقلری مواللر
 درین دره لرده اوزون صدار پیدا و بو حالد یالکر
 انسانلر دکل اسوده حروب و فتن اولان بسیط
 غرا دخی حکمدار مملکت اولان ذاتک خاک قدمنه
 یوز سوروب دأما اوزرندن اکسک اولمامسی
 حقنده دعا ایتمسینه صیت معدلت و مرحمت مدار
 و بوقدر اهلینک راحت وامیتلری پک بیوک
 افتخار ایکن شهرت و مفخرت حرصیله تقلیب جهان
 وسفک دماء بیکنهاهان ایتمک روا دگلدر .

بر مملکت اهل یسنک مزاجه فساد عارض اولوبده
 مائل عصیان اولور لر ایسه بونک دفعی شو وجهله
 میسر اوله بیلور که اصول حکمت و مزاج مملکته
 موافق قانونلر وضع اولنوب، اشبو قوانین اهلینک
 امن و آسایش اوزره تعیش چون اقتضا ایله جک
 شیردن ماعداسنی کافه منع ایدوب زراعتی اشتغال
 ایتدیره جگندن، بو وجهله کسب رفاه ایندکجه
 کنجلیری ترقی ایله عالمه لری آرتوب اللرنده اولانی
 مصارف یومیه لینه صرف و خرج ایدرک، اشتراک
 زوانده سرمایه قالماسیله زراعت ایلدکلی ترلر
 دخی کفایت ایتلمکجه باشلدقده، اداره جوائج
 حقیقه لری ایچون یگی یرتداریک و اعیانینه مجبور
 یتدن آواره و سزسری کیسه لرگی سرکشک
 فکرنده اوله میه جقلرینه مبنی، اراضی بی عالمه لره
 تقسیم و بو باده بر قاعده وضع و تعیم ایتک اقتضا
 ایدوب، شویله که هر عالمه یه غلبه لگنی اداره یه لازم

گله جك مقدار دن زياده اراضى آلملرينه رخصت
 ویرلینجه زادگان احاد اهایلدن افزون کسب
 سامان ایدمه جکلرنندن، هربری حال و مالنه راضی
 صاحب اراضی و بعد بعدر عائله لری چوغالوب
 اول مملکتک اراضیسنی اداره ایدمه من ایسه اطرافه
 کوچ ایدوب کتملری انتشار معدلت وقوتی مقتضی
 اولور. چوجقلرک تعلیم و تربیه لری ضمنتده مکتبلر
 انشا و کشاد ایتدیروب عائله لرک و باخصوص
 خواص ناسک حسن امتزاجلرینه نظارت و خدمت
 ایتمک اوزره نظار و مأمورین ترتیب و تعیین ایدرک
 حکمدار اولان ذاتک سوری صاحبی مقامنده
 روز و شب متبصرانه حرکت ایتمی اقتضا ایدوب
 یوخسه امنیت شخصیه اهایلنک ذل و افتقارنده
 آرانیلوب حالت یأس و نا امیدیه سربستانه تنفس
 ایتدیرمامک پریشانی زیر دستانی و ویرانی قرا
 و بلداندن قلت نفوس کبی درد دشوار درمانی

انتاج ایتک ایلہ برابر اوصفتدہ بولن ان حکومتی
 خلق ہر قدر قورقیرندن ستایش و ثنا ایدر لر
 ایسہدہ امتداد اشتدادیلہ اولیلہ بر ادارہ جبارانہ یہ
 قارشو خیالات انتقامیہ نک قیامنہ وسیلہ ویرلامک
 لازم کلور . اشته بر مملکتدہ شواصوللرہ رعایت
 اولدینی تقدیردہ ہر طرفدن گروہ گروہ کوچکلر
 کلہرک اہالی موجودہ یہ التحاق ونیجہ ییلر
 عماردن دور ومنبت خس وخار ومارومور اولان
 صحاری واودیہ نک حسرت وزرعنہ تسمیر ساق
 ایلدکلرینہ مکافاۃ خاک پاک سینہ اشتیاقی چاکچاک
 ایدرک فلاحلرینہ فواکہ کثیرہ و ذخائر وفیرہ
 اعطا و وعدہ ایتکین انواع محصول برکتبخش
 خرمن حصول اولوب، اول مملکتدہ لزومی اولیان
 اشیا ایلہ مبادلہ اقوام مجاورہ دن النان قیون وصغر
 سوریلری صحرا وجبللردہ گروب ہر طرفدہ آثار
 معموریت و علایم امن و راحت کوریلہ جگندن ،

خانه لرنده قالمش اولان کوزل قزقر تزوج و تاهل
 و کجه لر ی بیتابی روزینه یی دفع ایده جک مرتبه ده
 ضرر سزا ککنجه لر ايله توغل ایدرک جمله مسرور
 و خندان و باخصوص پیران خمیده قدان دست
 رعشه دار لرینی بر افراشته جانب اسمان ایدرک
 — یامستعان خلاقه ایولک ایتک حکمتنه مبنی کتم
 عدمدن ساحه وجوده گلوب اولاد و احفاد مزه
 پدر عالیقدر مقامنده بولنان حکمدار مرحمتکار
 حقنده درخزانه انعام و احسانی کشاد و امتداد
 عمر و اقبال ايله جمله مزی دلشاد ايله — دیو
 دهن باز دعای اجابتشان و یومیه و لیمه جمعیتلرنده
 دراری مدایم و ادعیه مأثوره سنی نوع و رومان تازه
 هوسان قلاند کردن جان ایدر لر .

امر حکومت و حکمرانی امور مشکله دن
 اولوب سرکارده بولنانلر اخلاق حمیده اصحابندن.

اولدقلری صورتده امور عامه‌یی هرج و مرج وایو
آدملر اولوزده اصلاح حال و مصطلحترینه چالیشورلر
ایسه بد منشان کجر و شان و طرفلرندن اولنان
اعتراضاته مقاومتده سرمایه اوقات حیاتیه‌یی خرج
ایدلرلر . نشو و نمالری عالیه لرندن زیاده لازم و لابد
اولان اطفال تربیه سز قالوب منصبه کچد کدن صکره
عزل و تبدیللری محن و مشاققه اوغر اشلقدن ایسه
سرکاره کچهرک قابلیتی ویره جک تربیه مقتضیه لرینه
اب عموم مقامنده بولنان حکمدارک تقیدات متمادیه -
سیله ذوق و سفاهت و قباحندن و کذب و تدویردن
قاچنوب و طنلرینه محبت و جنکاوران گذشتگانک
ستایشلریله الفت ایدرک دوستلری حقنده محبت
وعادل و دشمنلری علیهنده بیله معتدل اولملریله
برکسه‌یه کوتیلک ایتمک وحشت احوال حیاتیه
و دشت احوال مماتیه دن اشد اولدیغنی گوش هوشلرینه
طولدیرمق ایچون مکتبلر و ریاضت بدنییه‌یی مؤدی

اولور انواع لعبك اجراسى ضمنده وسعتلى ميدان
ومحller يابديريلوب اقرانه فائق اولنلرينه بادی
شوق وهوس اوله جق بعض تحف اهدا و غنى
وفقير ديموب عقل واندامنى بگندكلى قزلى ايله
تزوج وتاهللرينه پدر ومادرلى طرفدن رخصت
اعطا قلمقله آرزمانده كسب كمالات ومصالح معتنا
بهاده استخدام اهليتلىرى اثبات ايدرلى .

امرحرب مجهول العاقبه خطوب جسيمه دن
اولوب، بر طرفده ظفر وانصرت قوة قريبيه
گلدیكى حالده ادنى مرتبه ده بر حالك وقوعيله
غالب مغلوب اولدىنى واقع اولديغنه بناء، كاريكاره
هرنه صورتله باشلانلسه و غلبه كليه نائل اولنسه بيله
اهالينك آزملى، اراضينك زراعتسز قالمسى، تجارتك
كيرولمسى، قانونك اجراى احكامى گوشيوب طبيا عبك
بوزلمسى و چوققلرك تحصيل معارفده حايلاز لى

نظامات عسکریه وَ ضابطهٔ بلدیہ نك سسکتہ لنمسی،
جهتلیله اعدایه اولنان ضرر قدر جانب غالبك
ملكنده زیان وقوعی متحقق وَ بوتقدیرجه نیل
افتخار ومظفریت یاخود توسیع خریطهٔ حکومت
آرزوسیله بغیر حق متجاوز وَ اسالهٔ خون بیكناهان
نزدنده جائز اولان حکمدار کار ایده جك صروده
ضرر ایتمکة مستحق اولور .

برمملکتنده هنکام صلح وصلاح متمادی اولدینی
حالده اهاالیسی تجارب حربیه دن ذاهل وَ رفته رفته
طبیاع ناس تنپروری ایله الفتلنوب قیمت و غیرت
ملیه زائل اوله رق، سائرملل محاربه سهولت غلبه دن
فائده مند وَ حربك اثبات ایده جگی نتایج مضره دن
قاجنور ایکن عدم قدرت مدافعه دن ناشی ربقه
رقیته رقبه بند اوله جقلری درکار بولندینی جهتله،
شوحال منتج المالدن احترازاً چوجقلرك بیجیده

قاط مہد وجود اولدقلرندن برو مدحیہ پہلوانان
ایله قولاقلری آلدیریلوب اقتضای ترتیب تربیہ
و تعلمری ہر شئیہ قابلیت ذاتیہ لرینی مورث اولہ جغندن،
دوست و متفق اولان ملتک، ملت آخرلہ حرب
و ضربی ظہورندہ ایچلرندن طبعاً مستعد حرب
و ستیز و صاحب فہم تیز اولنلری سچیلوب، گوندرو
یلوب، اوگر تدریملریلہ بین الملل شہرت و شان فراوان
قزانیلوب، بو صورتدہ سائر دولترلر اول دولتنک
اتفاقہ طالب و فقدانندن مضطرب اولہ جقلری
حسبیلہ وقوع حربی تبعدہ و مدت صلحی تمیدہ
مدار قوی اولہ جق قدر کفایہ طوائف عسکریہ نک
نظام و انتظاملرینہ و ملل اجنبیہ تعلیمات و حرکتی
بیلور آدملرک استخدامنہ دقت و اعتبار، حرص
و شان املیلہ ایقاع غوائل حربیہ دن اجتناب
کوستر مکملہ برابر ظہور حربدن دخی قورقیوب
وقت ضرورتدہ مستعد و مہیا اولدیغنی اشعارایدنجه،

همجواری اولان دولتر، سودای غوغا وجدالدن
 دور و جلب خشنودی قلبه مجبور اولمیرله، زمان
 صلح و صلاح اوزون و معموریت سکان بلدانی متزاید
 و افزون اولوب. متفقدردن بری دیگر یله جنکه آهنگه
 استعداد و تهیو گوستر دیگی تقدیرده دخی. اولاواعلای
 تدایر، متوسط آشتی را محتبش اولمقدر که بو طریق ایل
 فتوحاتدن زیاده شرف و شهرت اکتساب واجانبک
 تعظیم و محبت و احتیاجنی اجتلاب ایدرک، امانتکار
 اسرار و عهد و شروط عمومیه نک محافظه سنده
 حاکم ذی اقتدار اولمغله، اول مملکتک حکمداری
 بر مقتضای وظیفه حکمداری اهالی به حکم ایتدیکی
 قدر آنلرده اعتماد و امنیت صفت مرضیه سیله
 اجرای نفوذ ایلیمه جگندن، های عنوان و شانی دیاردن
 دیاره طائر و رایحه طیه نام عدل اتسامی بلاددن
 بلاده سائر اولوب، خلاف معدلت کندوسنه اعلان
 عداوت ایدرک اولانلر اسباب اقتدارینی حاضر

و آمادہ بولہ جقلرندن بشقہ، امنیت عامہ یہ سبب
 اولدیغندن، محافظہ سی بابندہ همجوارینی بر سلاح
 ولذتیاب صلح و صلاح گوره جکلرندن، تابع خوف
 وهراس و طالب حسن استیناس اولورلر. ایشته
 بوصورت حصار استوار و قلل و بروج فلکمداردن
 زیاده متین بر قلعه حقیق ورصین ایکن، دریغا که
 اکثر حکمداران خیالات کاذبه یہ فریفته و بو شرف
 سرمدی شهر اهندن کریخته اوله گامشلردر .

بیللرجه کوکلنش اولان اولو اغاجک ساق
 کبیری صورت مطلوبه یی قبول ایدن تازه فدانه
 بکزمدیگی گبی پیرانک دخی عادات مألوفه لرندن
 تحویلی محالاندن و نادر آ خطالرینی اعتراف و تأسف
 ایتسه لر بیله مخ استخوانلرینه ایشلمش اولان علت
 پیری تأثیرندن قورتیسه مدقلری مجرب و مسلم
 حالاندندر .

حیف صد حیف که بهره ور عقل و ادراک
اولیان شیر شیر، و پلنک پلنک چکا چنک جنک
اولیوب، جنسنگ غریله صواشور ایکن بیچاره ابنای
بشر روی ارضه درد المدن عبارت عمر قصیره
مظهر اولوبده مغایر مقتضای عقل و ادراک بری
بر لرینی آغشته خون هلاک ایتک رومیدر؛ علمده
بوعربده و غوغا نه در؟ انسانلرک اکوب بجمگه قادر
اوله جقلرندن زیاده اراضی یوقیسدر؟ فتحکارلق
نامی اغورینه بر حکمدار ممالک بلدانده ایقاد نأره
قتال و سکنه بی غلا و بلادن کرفتار دوشاخه
ضرورت حال ایتکدن ایسه، جنکدن دأما صاقنوب
برملتی ملت دیگرک هجوم و ظمنسدن محافظه نیتیه
حین احتیاج حقیقیده حربی اختیار ایده ییلیدر .
یوخسه حرص و حظ نفس ایچون آچیلان حرب
دشمندن زیاده بادی اظلمک ملکنه مضرت ایده جگی
مجریدر .

رأس ادویه پرهیز و حیه در . ذهن و فکر ک
 راحت و یوریمک و ایشلک ایله وجودک ریاضتی
 سبب تصفیة دم و علت ادامة صحت بی آدمدر .

شبهة موهومه قرینه سیله برانسان فصل
 مجازات اولنه بیلور ؟ بوقیو آچیلنجه افک و افترا دن
 کیم قورتیلور ؟ بر مجرمی کمال رفق و اعتدال ایله
 استجواب و صغر و کبر تهمتنه گوره تکدیر و عتاب
 ایتملیدر .

حرکت و زوالی غیر قابل گورینان ارض
 سخت آلتدن یواش یواش حفر و نحت ایله دفعه
 سقوط ایدوب یارلر و اوچورملر پیدا ایلدیگی گبی،
 بر حکومت دخی قوت جبر و تعدی ایله نه قدر
 ثروت و سامانه مالک و فرمانفرمای ممالک اولسه

قاعده اجباریه سی عاقبة العاقبه اندراس اساسه
علت و آلت قویه اولور .

حکمدار عاقل اصول حربیه و واقف اولوب
صلحی دخی سوملی و نتایج حرب و صلحه معلوماتی
اوله رق جنکدن حذر ایتلیدر .

تجربه امور ایتماش ضعیف القلب و ساده دل
پرنسپلر زمام حکومتی نا اهلانک الیرینه و یروب
دلالت غرضکارانه لریله اکثریا باب حرب و ضربی
اچارکه اصل محل حساب واجتناب بوراسیدر .

درون بلده مزین و معمور و خارجی خراب
و مغفور اولسی باشی بیوک و اعضاسی ضعیف
و کوچک وجود اعجوبه نموده بکزه دیگندن، برملتک

دارات واحتشامیله مملکتک حالی بیننده برانست
مناسبه اولسی اقتضا ایدر .

زینت دینلان حالت، بیوکدن کوچکه سرعت
سرایتله تسیم مزاج ملت ایدر برعلتدر. چونکه
صغار کباری تقلید و کذا کیمی ثروتی گوسترمک
و کیمی فقرینی ستر اتمک ایچون درجاتی تزیدایده
ایده یکحال و بویله برشی مضرّی دخل ایده مدکلرندن
فضله صانکه اهالی حرث و زرع اراضیدن تعیش
ایده مزلرده بویولده اغنیا صرتندن گچینورلر نه
مضرّاتی وارددر؛ مطالعه خطا کارانه سفی گوسترمکده
همقال اولملریله، رفته رفته لوازم یومیهدن عد اولنان
بیهوده مصرفی اداره امرنده و هرکس مال قزانق
و خلقی طولاندر مق سوداسنه دوشوب میدان
بیکارده و سائر کارده یرالوق ایدنلره و هنر و معرفت

گوسترنلره اعتبار اولنماقوله آفت سفاهت استیلا
واحداث انواع بلا ایلده جگندن، دفع واصلاحك
چاره سی دائرة حرکات الی تحدید ایدمك قانون
معدلتقرون ایسه ده. برده هر كسك اجرا ایدمك جگی
شی اولیوب مگر كه بر حکمدار فیلسوف افكار
ذاتنده مثال اعتدال اراء سیله مغلس محتشمیری
معیوب و شرمسار و ملك و ملتی وارسته ضرر
وخسار ایلده .

شعر ك اعلاسی و ادناسی چوق ایات گوروب زائد
ونقصاتی وضعف و توانی بیلنلر و دوادین اشعار
مطالعسه نه علاوه شاعر ماهر اولنلر ایله الفت
و صحبتدن بیلندیگی کبی انسانلر ك دخی سقیم
و مستقیمینی فعله چیقارمق دائما حاللرینی مطالعه
و تدقیقه منوط و بوده خارجه بر از آدم گوروبده
بر قاچ کلمات رسمیه سویلشمك و فضیلت و استحاق
اطلاق اولنان شیئی الفاظ متاسبه استعمالدن

کنايتدر ظنيله حقيقت فضيلتدن وايه ومايه سی
اوليه رق آنجق اصطلاحاتيله افتخار ايدنلری
سويتمک ايله وجود بوليوب، معلومات و مکاتی
موثوق و معتمد اولان ذواتدن استحصال اولنه جق
وقوف اوزرينه خلقک ضعف و قوتلرینی تصوير
ايدن افکار ذهنيه لرینی و لياقت صحیحه لرینی خارجه
چيقارمغه مربوط اولديغندن، نمايش صدق کاذب
ايله شهره انصافدن خقی انحراف ايدنلرک قیاس
اجسامه مخصوص اولان اولچی مقامنده کی قوه ئمیزه
دلائيله حاللرینی ظاهره چيقاروب عقول سلمیه
اصحابنک تصدیق ایده جکلری صورتده اعلان
حکم ایتک گر کدر . یوخسه ابنای آدمک حریتنی
واوزرلرینه اولنان حکمک غایتنی یلیوب معدل
ترازوی تقویم امور عامه اولان فضیلت و اهلیت
صحیحه بی آرا مقدن اینخه رک مداهنلرک کذب و اغواء
للرینه اغتراراً روی ارضده اعتبار و اعتماده شایان

انسان یوقدر اعتقادیلہ الفت و احوال خفیہ لرینی
 خلقک تجسس و تحقیق ایلدکارندن غفلت ایلہ امرار
 حیات و انہماک لذات و شہوات ایدنلر قولاغوز
 و قبودانی اولمیان سفینہ یہ را کب و بحر بیکران حیرتدہ
 غائب اولان کیمسہ یہ تشبیہ اولمغلہ لباس صداقتکاریدہ
 گورینان محیل و مکار اشخاصدن علی الدوام صاقوب
 ارباب صداقت و فضیلتی بولدقدہ حوصلہ هضم لرنندن
 زیادہ نفوذ و ثروتہ نائلیتہ مزاج لرینی افساد ایتیمہ رک
 انلری و واسطہ لریلہ بولنہ جق آدم لری مناصب
 کبرہ و صغیرہ دہ استخدامدن انتفاع ایتیلیدر .

ۛۛۛ

الندن ایش گلور فنا آدم لری خدمات دولتدہ
 قولالانق جائز اولہ مزایسہ دہ، چونکہ بومقوله اشرار
 بر آراق دسترس کاروبار و بعض ذوات ذوی نفوسہ
 چاندقلرنندن تباعد کلیرلرنده مضرت درکار اولمغلہ
 بر درجہ یہ و ارنجیہ، یعنی احکام مبرمہ زمانیہ یہ اتباعاً .

او مثللو لرك مدت استخداملرنده تار و بود اسرار دن
 يدلرینه دعواى محرمیت امور ایدہ جك سر رشتہ
 امانتکاری ویرلیهرك، اداره موقتہ لری هنگامندہ
 الدہ بولنان برقاچ اصدقاڭ معاونتلیله آدملر
 يتشديروب، كوچك ایشلرده استخدام و اعظام
 و مناصب رفیعہ یه نصب و تعیینلرینه اہتمام ایله ارکان
 دولت استحكام حقیقی بولنجه حسب الزمان خدمتده
 بولمیش اولملرینه رعایہ ہریرینك معاملہ مناسبہ ایله
 دفعہ و اومقوله لرك ظہورہ گتوردکلری محسنات
 من جہتہ یینہ سیئات عدادندن معدود اولغله بعداز
 بوقاعدہ مضرہ نك دخی رفعہ ہمت اولمیلدر .

مصالح دولتده استخدام اولنق اوزرہ اہلیتلو
 و درایتلو آدم يتشدرمك ظن اولدینی قدر مشکل
 و چوق زمانہ محتاج اولیوب، حال یأس ونومیدین
 ناشی کوشہ انزوا و اختفایہ مائل یا خود فضیلت ذاتیہ

ایله میدان آلمغه فقر وفاقه سی حائل اولمش آدم لر
بولندیغندن، برکّره مصلحت اربابی انتخاب ایتمک نیا
صحیحه سی اناری کوریلنجه منزوی و مأیوس اولنلر
سر نمای ظهور و کوجکلرده انلرک اثرلرینه اقتفاء
یتشوب رفته رفته مساند کیرده مستعد رتق وفتق
امور اولورلر .

دائرة فاخرة ثروت و سامانده مولود و هر
استدیکی حاضر و موجود اولان پرنس لر انهای
راهنده تصادف ایتدکلری بر بیچاره نك حالندن
متأثر اولورلر ایکن، صاحبی طرفندن چوبانه اصهار-
لنن سوری گبی، ید اداره لرینه و دیعه جناب خدا
اولان تبعه وزیر دستانی برکدره اوغراسلر نه قدر
مرحت ایتملری لازم کلور .

حکمدار بولنان ذات معدله عنوان بر سوری به
 نظارت ایدن شبان، یاخود عالمه بیننده پدر مهربان گی
 اولوب، بی ادبانی تأدیب و فرمانبرانی تطیب ایله
 بنی آدمه خدمت و حفظ ناموس قوانینی التزام
 ذمت همت ایدرک هر حال و حرکتدن شادان و دنیا
 و آخرتی معمور و آبادان اولور .

کیفیت خلقت انسانیه نه غریبدر، که آدم آرزو
 ایلدیگی شیئی بر آورده دست تصرف ایلدکده
 هیچ صایوب نائل اولمדיنی املک حصولنه قدر
 خلیانندن خالی اوله مز .

صبر هرکارده تأنی و احتیاط ایله حرکتی
 نصیحت و صاحبی کندو منفعتنه و ناسک اوزرینه

اهلیت ریاسة دلالت ایدر بیوک فضیلتدر. صبر سزلق
 بادی نظرده قووت وشدت قلبیه مقتضیاتندن
 گورینور ایسهده عندالحقیقه او یله اولیوب، زحمته
 تحمل ایده مامکدن نشأت ایدر صفات مذمومه دن
 اولمسیله، آدمه نفع وضرری و خیر وشری حساب
 ایتدیرمیوب، میوه سی دها کماله ایرمامش آغاچلرک
 دالترینی قردیرر و دق ایلدیگی بابک کشادینی
 بکلتیموب کسر ایتدیرر و مزروعاتی حلول اوان
 حصادنن اول بجدیرر، که بونلرک جمله سی فنا
 وضمننده مأمول اولنان ایولکلرک ظهور و خفاسی
 عالم رؤیاده مشاهده قلنان شیئک وجودی
 حظّ نفسه مؤدی اولمسیله، آن ابتباهده کم و نابدید
 اولدینی مثللو، انسان مؤبد آیدتمککنده ظن ایلدیگی
 شیئی دفعه غیب ایده جگنی اشعار ایدر نیجه معنا
 اولدینی مجرب ارباب نهادر .

حکمدار عادل نوبت حکومتند شرف و مفخرتی
 طریق اعمارده آریوب- هر کسی سویلدوب آز
 کیمسیه ایناعلی، دائماً الدائمقندن قورقوب الداندینی
 تقدیرده خلقه بیلدیرمکدن احتراز ایتما ملی. اهالی بی
 سووب سولمک فضیلتنی خاطر دن چیقارمیوب حاکم
 و محکوم بیننده محبت اولینجه اخافه اقتضا ایدرایسده
 خطرناک علاج استعمال ایدرجه سنه کدر واسف
 ایله استعمال ایتلی وبر مصلحتک ابتدادن مقدم اتها سنی
 دوشونوب بعدالمباشره غیور و ثابته قدم حکمدارانک
 استحصال منافع مهممیه همتلری قرناً بعد قرن باعث
 نیک نام و عکسی سبب تقلیب آسایش قلوب انام
 اولغله، جسم و مهم مصلحتلر اوزرینه رأی خفیف
 و سخیفی قبول ایتدیرمکدن نیجه فرصتلی
 فوت و حال یأس و فتورده آدمه تمنی موت
 ایتدیرن هوای نفسه ایدا اویمیوب اعظم

خزائن قلبیه انسانی و منبع عقل و عدل کار
 انسانی اولان خوف خرابی بر آن خاطر دن
 چیقار ماملیدر .

تم

کتابخانه نك نشر اولئان اجزاسی

۲۲ عددی ۱۰۰ پاره در

عدد کتاب

۶۷ امپراطور ویلهلم .	۳۷ تاریخ مختصر بشر .	۱ امثال امام علی .	
۶۸ بارقه ظفر .	۳۸ و ۵۵ سانحات العجم .	۲ جزویت جمعیتك	
۶۹ مقدمه جلال .	۳۹ ضیا و حرارت .	تعلیمات خفیه سی .	
۷۰ سروری مؤرخ .	۴۰ و ۴۱ مشهور قوماندانلر .	۳ الی ۹ منتخبات تصویر .	
۷۱ - ۷۲ میزان الحق .	۴۲ و ۴۳ و ۴۴ و ۴۵ و ۴۶ و ۴۷ و ۴۸ و ۴۹ و ۵۰ و ۵۱ و ۵۲ و ۵۳ و ۵۴ و ۵۵ و ۵۶ و ۵۷ و ۵۸ و ۵۹ و ۶۰ و ۶۱ و ۶۲ و ۶۳ و ۶۴ و ۶۵ و ۶۶ و ۶۷ و ۶۸ و ۶۹ و ۷۰ و ۷۱ و ۷۲ و ۷۳ و ۷۴ و ۷۵ و ۷۶ و ۷۷ و ۷۸ و ۷۹ و ۸۰ و ۸۱ و ۸۲ و ۸۳ و ۸۴ و ۸۵ و ۸۶ و ۸۷ و ۸۸ و ۸۹ و ۹۰ و ۹۱ و ۹۲ و ۹۳ و ۹۴ و ۹۵ و ۹۶ و ۹۷ و ۹۸ و ۹۹ و ۱۰۰	۱۰ حل مسئله طوفان .	
۷۳ - ۷۴ سفارتنامه .	۴۷ ترقیات علیه و مدنیه .	۱۱ الی ۱۳ تخریب خرابات .	
۷۵ استدالات هواثیه .	۴۸ تشکل جهان .	۱۴ سفارتنامه احمد رسمی .	
۷۶ و ۷۸ السنه غریبه	۴۹ ، ۵۰ ، ۵۱ ، ۵۲ ، ۵۳ ، ۵۴ ، ۵۵ ، ۵۶ ، ۵۷ ، ۵۸ ، ۵۹ ، ۶۰ ، ۶۱ ، ۶۲ ، ۶۳ ، ۶۴ ، ۶۵ ، ۶۶ ، ۶۷ ، ۶۸ ، ۶۹ ، ۷۰ ، ۷۱ ، ۷۲ ، ۷۳ ، ۷۴ ، ۷۵ ، ۷۶ ، ۷۷ ، ۷۸ ، ۷۹ ، ۸۰ ، ۸۱ ، ۸۲ ، ۸۳ ، ۸۴ ، ۸۵ ، ۸۶ ، ۸۷ ، ۸۸ ، ۸۹ ، ۹۰ ، ۹۱ ، ۹۲ ، ۹۳ ، ۹۴ ، ۹۵ ، ۹۶ ، ۹۷ ، ۹۸ ، ۹۹ ، ۱۰۰	۱۵ - ۱۶ دیوان شناسی .	
ادبیات و ادبایی .	عشق .	۱۷ جدال سعدی بامدعی .	
۷۷ بر کوچوك سهو .	۵۰ اطلاق الافكار .	۱۸ چل حکمیة تلاق .	
۸۰ و ۸۱ خلاصة الاعتبار .	۵۱ - ۵۲ سهو مضحك .	۱۹ و ۲۰ و ۲۱ و ۲۲ و ۲۳ و ۲۴ و ۲۵ و ۲۶ و ۲۷ و ۲۸ و ۲۹ و ۳۰ و ۳۱ و ۳۲ و ۳۳ و ۳۴ و ۳۵ و ۳۶ و ۳۷ و ۳۸ و ۳۹ و ۴۰ و ۴۱ و ۴۲ و ۴۳ و ۴۴ و ۴۵ و ۴۶ و ۴۷ و ۴۸ و ۴۹ و ۵۰ و ۵۱ و ۵۲ و ۵۳ و ۵۴ و ۵۵ و ۵۶ و ۵۷ و ۵۸ و ۵۹ و ۶۰ و ۶۱ و ۶۲ و ۶۳ و ۶۴ و ۶۵ و ۶۶ و ۶۷ و ۶۸ و ۶۹ و ۷۰ و ۷۱ و ۷۲ و ۷۳ و ۷۴ و ۷۵ و ۷۶ و ۷۷ و ۷۸ و ۷۹ و ۸۰ و ۸۱ و ۸۲ و ۸۳ و ۸۴ و ۸۵ و ۸۶ و ۸۷ و ۸۸ و ۸۹ و ۹۰ و ۹۱ و ۹۲ و ۹۳ و ۹۴ و ۹۵ و ۹۶ و ۹۷ و ۹۸ و ۹۹ و ۱۰۰	۲۱ قلودكو .
۸۲ دیوژن .	۵۳ - ۵۴ سفارتنامه فرانسه .	۲۲ سفارتنامه احمد عزمی .	
۸۳ سفیرلر و شهیندرلر .	۵۶ و ۵۷ و ۵۸ و ۵۹ و ۶۰ و ۶۱ و ۶۲ و ۶۳ و ۶۴ و ۶۵ و ۶۶ و ۶۷ و ۶۸ و ۶۹ و ۷۰ و ۷۱ و ۷۲ و ۷۳ و ۷۴ و ۷۵ و ۷۶ و ۷۷ و ۷۸ و ۷۹ و ۸۰ و ۸۱ و ۸۲ و ۸۳ و ۸۴ و ۸۵ و ۸۶ و ۸۷ و ۸۸ و ۸۹ و ۹۰ و ۹۱ و ۹۲ و ۹۳ و ۹۴ و ۹۵ و ۹۶ و ۹۷ و ۹۸ و ۹۹ و ۱۰۰	۲۳ - ۲۴ مبهوثة عنها .	
۸۴ بنر امن فراتقلن .	۵۷ عرفان پاشایه مکتوب .	۲۵ الی ۲۷ بیوك فره ديقك	
۸۵ بوفون .	۵۸ - ۵۹ مصر تاریخی .	امثال حکمیة سی .	
۸۶ - ۸۷ انگیز سیون	۶۰ ترجیع بند روحی .	۲۸ - ۲۹ تعقیب .	
تاریخی .	۶۱ دانی ایله یکن .	۳۰ - ۳۱ قوبچی بك	
۸۸ و ۸۹ تبصره عاكف پاشا	۶۲ ازهار تاریخیه .	۳۲ مباحث مختصره فنیه .	
۹۰ ازوپ .	۶۳ تضرعات سنان پاشا .	۳۳ دور استیلا .	
۹۱ و ۹۲ خیریة نانی .	۶۴ نيقولا شامفور .	۳۴ ژمزویت تاریخی .	
۹۳ قریم و قافقاس تاریخی سی	۶۵ قدمادن رقاج شاعر .	۳۵ مکتبه متعلق لطائف .	
۹۴ و ۹۵ سقیر .	۶۶ ملت اسرائیلیه .		
۹۶ و ۹۷ قنیرمه .			

